

Výstupní zpráva pilotního ročníku Dětského zastupitelstva města Jihlavy

Jihlava

Přínosy a doporučení

Za řešitelský tým:

Martin Dolský
Vendula Menšíková
Lucie Radačovská

Kontaktní osoba:

Hana Ustohalová, hana.ustohalova@jihlava-city.cz

Úvod

V rukou držíte závěrečnou zprávu shrnující zkušenosti nabyté v pilotním ročníku jihlavského Dětského zastupitelstva, které se uskutečnilo v průběhu školního roku 2023/24.

Záměrem této zprávy je:

- 1) **představit výslednou podobu projektu:** jeho cíle, jednotlivé fáze, aktivity, harmonogram, zúčastněné strany a personální náročnost stran řešitelského týmu;
- 2) **zhodnotit dopady projektu:** hlavní přínosy, limity i výzvy, na které narážel,
- 3) **a nabídnout sadu doporučení pro:**
 - a) vznikající projekty podobného typu,
 - b) další ročníky jihlavského Dětského zastupitelstva.

Dokument je určen pro:

- 1) **budoucí řešitelské týmy**, a to jak z Jihlavy, tak potenciálně i pro další projekty s podobnými cíli a formáty v jiných městech,
- 2) **politické vedení města Jihlavy a lidi z úřadu**, kteří mají příležitost poznatky z prvního ročníku vytěžit v další práci se školními parlamenty,
- 3) **zapojené koordinátory, koordinátorky a žactvo**, kteří řešitelskému týmu napříč projektem poskytovali cennou zpětnou vazbu, ze které poznatky shrnuté v tomto dokumentu ve velké míře čerpají.

Zpráva začíná kapitolou Souhrnný popis projektu, která popisuje okolnosti vzniku Dětského zastupitelstva, kdo byl do přípravy a realizace projektu zapojen a také cíle, podobu projektu a jeho personální náročnost. Druhá kapitola Hodnocení dopadu projektu představuje způsoby, jakými byl dopad sledován, shrnuje klíčové přínosy projektu a reflektuje jeho limity. V závěrečné kapitole Doporučení pak najdete sérii ponaučení relevantních jak pro začínající projekty podobného typu, tak pro úspěšné navázání v Jihlavě. Zprávu doplňuje Příloha, kde jsou k dispozici vybrané podpůrné metodické materiály a příkladový scénář setkání.

Co v této zprávě nenajdete, jsou výstupy z projektu, ke kterým mladí zastupitelé došli. Ty shrnuje druhá zpráva s názvem Dětské zastupitelstvo města Jihlavy: zjištění a návrhy mladých zastupitelů a vyjádření vedení města a odborů. Tu najdete na webu [Probereme Ji](#)

Obsah

Souhrnný popis projektu	6
Dětské zastupitelstvo města Jihlavy v kostce	6
Jak vzniklo Dětské zastupitelstvo?	6
Kdo byl do přípravy a realizace zapojen?	6
K jakým cílům jsme směřovali a jak?	8
Jak vypadal harmonogram a jednotlivé fáze?	9
Míra zapojení žactva dle žebříku participace mladých	12
Jaké kapacity a kompetence byly pro vývoj a realizaci DZ potřeba?	13
Hodnocení dopadu projektu	16
Klíčové dopady	16
Limity a výzvy rámce projektu	19
Doporučení	22
Doporučení pro další pokračování projektu	24
Přílohy	26

Souhrnný popis projektu

Dětské zastupitelstvo města Jihlavy v kostce

Pilotovaná koncepce Dětského zastupitelstva v Jihlavě (dále je DZ) je **unikátní tým, že záměr vzdělávat snoubí se zapojením mladých lidí do návrhu realizace skutečných změn v prostředí města**, ve kterém žijí. Výsledkem je nástroj občanského vzdělávání, které je praktické. Mladí lidé řeší reálná témata a mají příležitost stát se spoluaktéry změn.

Záměrem DZ bylo zprostředkovat dialog mezi mladými lidmi a vedením města o možnostech reálných změn. Žáci a žákyně od dostali od zástupců vedení města příslib, že si je nejen vyslechnou, ale také poskytnou zpětnou vazbu na jejich podněty a dle možností uskuteční žádané změny. Takový nástroj mladým lidem (a potažmo všem zapojeným účastníkům a účastnicím) umožňuje rozvoj klíčových kompetencí i nahlédnutí do toho, jakým způsobem fungují demokratické procesy. Vedení města zároveň dostává příležitost zjistit důležité informace o tom, jak se mladým v Jihlavě žije, a možnost přizpůsobit tomu své rozhodování o budoucnosti města.

Jak vzniklo Dětské zastupitelstvo?

Myšlenka Dětského zastupitelstva Jihlavy existovala na půdě Odboru školství, kultury a tělovýchovy (dále jen OŠKT) již delší dobu. Projekt byl iniciován rozhodnutím náměstka pro školství, kulturu a tělovýchovu Richarda Šedivého. Ve školním roce 2023/2024 by spuštěn jeho pilotní ročník a vznik pilotované koncepce DZ koordinoval OŠKT. Odborně jej garantoval řešitelský tým projektu Rozvoj zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů v Jihlavě pod kanceláří primátora ve spolupráci s externí odborníci na participaci a rozvoj demokratických kompetencí mládeže.

Kdo byl do přípravy a realizace zapojen?

Řešitelský tým

Řešitelský tým zajišťoval realizaci projektu po stránce koordinační (koordinace směrem k zaměstnancům a zaměstnankyním úřadu), informačně-organizační (organizační zajištění setkání a informovanost zapojených) a odborné (návrh a realizace koncepce naplňující definované cíle, metodická a facilitační podpora a evaluace projektu).

Tým pilotního ročníku tvořila koordinátorka DZ Eva Hlubučková, manažerka participace města Jihlavy Lucie Radačovská, odborný garant projektu Martin Dolský a externí odbornice na design participativních procesů a rozvoj demokratických kompetencí mládeže Vendula Menšíková. Zároveň probíhala koordinace řešitelského týmu s garantkou DZ za OŠKT Hanou Ustohalovou.

Žáci a žákyně 2. stupně základních škol

Dětské zastupitelstvo v pilotním ročníku tvořilo dvacet zástupkyň a zástupců deseti školních parlamentů¹, které fungují na všech deseti základních školách zřizovaných městem. Každý parlament vyslal dva zástupce, které si zpravidla zvolili interně členové a členky školních parlamentů (tomu v některých školách předcházela také předvolební kampaň kandidátů a kandidátek).

Do celého procesu bylo na většině škol zapojeno také další žactvo, především členové a členky školních parlamentů. V menší míře se zapojili i další prostřednictvím skupinových diskuzí ve vyučování občanské výchovy nebo vyplňováním dotazníků.

Koordinátoři a koordinátorky školních parlamentů

Klíčovou roli v pilotovaném modelu zastávali koordinátoři a koordinátorky školních parlamentů (dále jen koordinátorky²), kteří vedli proces na straně školy a koordinovali veškeré přípravné aktivity v zapojených školách, zejména ve vztahu ke školnímu parlamentu, vedení školy a pedagogickému sboru. Koordinátorky byly zároveň kontaktními osobami pro předávání informací zapojeným školám.

Největší význam koordinátorek v celém procesu DZ spočíval ve vzdělávací rovině, konkrétně ve vytvoření a využití vzdělávacích příležitostí zejména na půdě školních parlamentů při přípravách na jednotlivá setkání DZ.

Zástupci Rady a Zastupitelstva města, odborů a městských organizací

Řada členů Rady města se účastnila všech tří setkání DZ. Jejich role se proměňovala – do některých aktivit žactva byli aktivně zapojeni, jiným mohli naslouchat a další jim byly uzavřené. Na druhém a třetím setkání spočívala jejich hlavní role především v poskytnutí zpětné vazby na výběr priorit a realizovatelnost žákovských řešení.

Na závěrečném třetím setkání pak v této roli byli i další zastupitelé a zastupitelky a také zástupci a zástupkyně městských odborů a vybraných dotčených organizací, jako jsou Dopravní podnik města Jihlavy a. s. nebo Městská policie Jihlava. Vedoucí městských odborů svá stanoviska k jednotlivým žákovským návrhům vyjádřili také písemně.³

K jakým cílům jsme směřovali a jak?

Cílem pilotního ročníku dětského zastupitelstva bylo **posílit zapojení mladých do utváření podoby města Jihlavy, rozvinout pro to potřebné kompetence a zlepšit jejich vztah k městu**. Pilotovaná koncepce DZ byla vyvíjena se záměrem posílit i **širší kompetence pro demokratickou kulturu**, a připravit tak mladé na aktivní účast ve veřejném dění i nad rámec jejich města. Mezi další cíle DZ patřila **obnova a posílení vztahů a spolupráce mezi školními parlamenty** městem zřizovaných škol a **sběr podnětů o životě ve městě z perspektivy mladých lidí**, jejich zkušeností a potřeb.

Pilotovaný model DZ primárně počítá se **zapojením žáků a žákyň prostřednictvím školních parlamentů**. To bylo součástí zadání radnice, jejímž záměrem bylo posílit práci se školními parlamenty v Jihlavě. V tomto kontextu pro dosažení svých cílů model DZ cíleně využívá **vysoké míry participace mladých**. A to jak u samotných mladých zastupitelů a zastupitelek (kteří se primárně účastní setkání a dalších činností DZ), tak i u ostatních žáků a žákyň zapojených škol (dle úvahy a možností koordinátorek a dané školy).

Vzdělávací potenciál projektu byl naplňován na samotných **setkáních DZ** a mezi setkáními na půdě **školních parlamentů a potažmo škol. Setkání DZ** byla navržena zejména jako prostor pro vzájemný kontakt mezi školními parlamenty (jeho žactvem a koordinátorkami) a zástupci a zástupkyněmi radnice, jako prostor pro prezentaci práce odvedené ve školách a pro společnou diskuzi. Z hlediska rozvoje kompetencí měla setkání DZ přispívat zejména k rozvoji schopností **prezentovat, diskutovat, obhajovat své názory, konfrontovat** je s pohledy ostatních, ale také **spolupracovat** a dále získat **zkušenosti s komunální politikou** a **posilovat porozumění práce a procesům radnice**.

Vzdělávací rozměr práce ve škole pak měl těžiště zejména ve třetí fázi projektu, v tzv. "ponoru" mezi druhým a třetím setkáním DZ, kdy na půdě škol proběhl pod vedením koordinátorek **výběr tématu, jeho mapování, tvorba vize a návrh opatření či řešení**. Na naplnění vzdělávacího přínosu aktivit realizovaných v kontextu školy měl velký vliv zejména způsob práce koordinátorek, přičemž řešitelský tým je podpořil nabídkou **metodických materiálů** a konzultací. Pro **fázi mapování** nabídl výzkumné metody (diskuze nad mapou, pozorování), které školní týmy mohly využít. Na podporu procesu **tvorby vize** měly školy k dispozici vizualizační aktivitu. Pro fázi **návrhů opatření či řešení** byly připraveny aktivity k procesu jejich formulace (brainstorming) a výběru (prioritizace ve skupině dle stanovených kritérií).

Pro vzdělávací přínos projektu je **klíčová také míra zapojení mladých** do jednotlivých aspektů DZ. Podíváme-li se na míru participace perspektivou **tzv. žebříku participace mladých**, je zřejmé, že různé aspekty pilotované koncepce uplatňovaly různou míru participace (podrobněji viz kapitola Míra zapojení žactva dle žebříku participace mladých). Celý proces DZ byl iniciován radnicí (do procesu mladé lidi tedy „zvali dospělí“). Na koncepci DZ, tedy způsobu, jakým byli mladí lidé zapojeni, žáci a žákyň neměli vliv, ale měli možnost na ni poskytnout zpětnou vazbu. Koncepce nicméně byla vystavěna tak, aby umožňovala **vysokou míru participace v rovině formulace a výběru řešených témat, vizí i návrhů opatření či řešení** (které nebyly předvybrané či předrámované). To cíleně podporovala také podoba programu a metody, které řešitelský tým zvolil pro práci na setkáních DZ. V čase vymezeném pro jednotlivá setkání DZ tým usiloval o maximální zapojení žactva. Jednak rozhodnutím, jak čas alokovat k jednotlivým cílům a aktivitám, které je naplňovaly, a jednak uplatňováním participativních metod běžně používaných v rámci zapojování veřejnosti do rozhodování a plánování měst i ve vzdělávání. Na míru zapojení žactva do aktivit probíhajících na půdě školy měl největší vliv způsob práce koordinátorek a jejich rozhodnutí ohledně okruhu lidí zapojených do výběru mladých zastupitelů a zastupitelek, výběru témat k řešení, jejich mapování a přípravy prezentací.

Jak vypadal harmonogram a jednotlivé fáze?

1 fáze: Příprava půdy

Vyjednání koncepce DZ, vtažení koordinátorek a zformování řešitelského týmu
červen – září 2023

Vyjednání a schválení základního rámce DZ: Formující se řešitelský tým navrhl základní rámec koncepce a cíle pro DZ. Garantka projektu (Hana Ustohalová za OŠKT) pak pro něj ve spolupráci s oddělením participace vyjednala podporu s relevantními aktéry na radnici (Rada města a Komise pro výchovu a vzdělávání).

Informační setkání pro vtažení koordinátorek: Realizační tým ve spolupráci s OŠKT zorganizoval zářijové informační setkání pro koordinátorky školních parlamentů. Cílem bylo představit koncept DZ, získat na něj zpětnou vazbu (včetně brainstormingu, vymezení možných témat pro práci žáků a sběru potenciálních rizik a obav) a motivovat koordinátorky k aktivní spolupráci. Toto setkání zároveň obnovilo kontinuitu dřívějších setkání koordinátorek školních parlamentů, která probíhala v období před covidem. Závěrem proto také bylo nabídnout prostor pro seznámení a sdílení novinek, zkušeností a inspirace s vedením školních parlamentů.

Zformování řešitelského týmu: Přípravnou fázi završilo ustanovení finální podoby řešitelského týmu, který se pustil do přípravy konkrétního plánu realizace DZ – podrobné podoby jeho dílčích fází, fyzických setkání s mladými zastupiteli a komunikačního plánu.

2. fáze: První kroky na straně školních parlamentů

Výběr mladých zastupitelů a zastupitelek, hledání a výběr prioritních témat
září – listopad 2023

Výběr mladých zastupitelů a zastupitelek: Školní parlamenty vybraly ze svých řad dva mladé lidi, kteří školu následně reprezentovali v DZ. Řešitelský tým koordinátorky požádal, aby volba proběhla ideálně hlasováním, tedy podobně jako probíhají volby do parlamentu (konkrétní postup nicméně volily samotné koordinátorky), a zároveň aby s ohledem na kontinuitu projektu byl maximálně jeden ze zvolených zastupujících z 9. třídy.

Hledání témat: Školní parlamenty následně pod vedením koordinátorek brainstormovaly až tři témata týkající se života ve městě, která jsou pro ně zajímavá či palčivá. Konkrétní postup výběru jsme nechali na parlamentech. Podstatné bylo, že témata měla splňovat tři předem definovaná kritéria – měla se 1) týkat se Jihlavy, 2) týkat se všech žáků a 3) být řešitelná.⁴

První setkání DZ – Prezentace, diskuze a výběr prioritních témat: druhá fáze byla zakončena prvním setkáním DZ v listopadu. Mladí zastupitelé a zastupitelky v prezentacích představili své školní parlamenty a jejich fungování a dále témata, která společně vybrali.⁵ Následovala diskuze zaměřená na sdílení zkušeností a vzájemné porozumění prezentovaných obsahů. Prezentovaná témata byla za pomoci facilitátorů seskupena do osmi kategorií. Setkání bylo ukončeno hlasováním, ve kterém byla vybrána tři prioritní témata, kterými se DZ zabývalo po zbytek projektu.

⁴ Ačkoliv je v kontextu České republiky zavedený pojem „Žákovský parlament“, v Jihlavě je mezi všemi zúčastněnými ustálený termín „Školní parlament“, který zde proto přejímáme.

⁵ Instrukce pro přípravu prezentací jsou k nahlédnutí v příloze č. 2.

3. fáze: Ponor do vybraných témat

Mapování priorit, tvorba společných vizí a návrhů opatření

prosinec 2023 – březen 2024

Podrobné mapování prioritních témat: Třetí fáze byla výzkumně-vzdělávací a nesla se v duchu hlubokého zkoumání jednoho tématu, které si každá ze zapojených škol vybrala. Cílem mapování bylo dobře porozumět, jak téma žactvo dané školy vnímá a zažívá – jaký je aktuální stav a zkušenosti vrstevníků. Zapojené školy dostaly od řešitelského týmu podpůrné metodické materiály, které ukazovaly, jakými metodami je možné ke zkoumání přistoupit.⁶ Někteří se vydali na průzkum města, jiní se ptali svých spolužáků a spolužaček v dotaznících nebo ve výuce. Žactvo své poznatky zachytilo v číslech, výpovědích i fotografiích.

Tvorba společné vize: Následně měly školní parlamenty dojít ke společné vizi – popsat ideální stav tématu, které si vybrali. Vize rozvíjí vnitřní motivaci přispívat k lepší budoucnosti. Záměrem tohoto kroku bylo dopřát mladým lidem možnost trénovat „svaly imaginace“, například formou vedené vizualizace – aby se na chvíli mohli odprostit od současné podoby světa a otevřít se jiným řešením než těm, která již známe a která neřeší hluboké příčiny současného stavu.

Formulace návrhů opatření: Když víme, kam směřujeme, můžeme navrhovat opatření, která k tomu přispějí. Posledním úkolem zapojeného žactva proto bylo se na základě vize ponořit do společného brainstormingu možných opatření a z nápadů vybrat ty nejlepší.

Druhé setkání DZ⁷ – Prezentace a tvorba společných závěrů: Mapovací fázi završilo druhé setkání DZ, kde si zástupkyně a zástupci jednotlivých škol vzájemně představili výsledky své práce.⁸ Následně se ve společné facilitované diskusi pro každou oblast shodli na jedné společné vizi a souboru konkrétních řešení. Setkání bylo zakončeno prioritizací návrhů řešení, která podle mladých zasluhují největší pozornost. Výstupem je pro každou oblast prioritizovaný přehled řešení pro naplnění společné vize.

4. fáze: Prezentace výsledků

Představení návrhů politikům, sběr zpětné vazby a společná diskuze

březen – duben 2024

Sběr stanovisek na radnici: Poté, co vznikl finální soubor společných vizí a prioritizovaných návrhů řešení, zorganizoval řešitelský tým na radnici systematický sběr stanovisek všech dotčených odborů k jednotlivým řešením. Ty byly před setkáním nasdíleny se zapojenými politiky a následně i s koordinátorkami a žactvem.

Třetí setkání DZ – Diskuze s vedením města: Pilotní projekt vyvrcholil třetím setkáním DZ na zastupitelském semináři. Členové a členky DZ na něm představili své závěry zástupcům a zástupkyním rady, zastupitelstva a dotčených odborů.⁹ Následovala společná diskuze, ve které zástupci města nabídli zpětnou vazbu a reagovali k realizovatelnosti navrhovaných opatření. Primátor přislíbil další postup v podobě hlubší revize výstupů a společné snaze o zrealizování některých opatření.

5. fáze: Uzavření pilotního ročníku

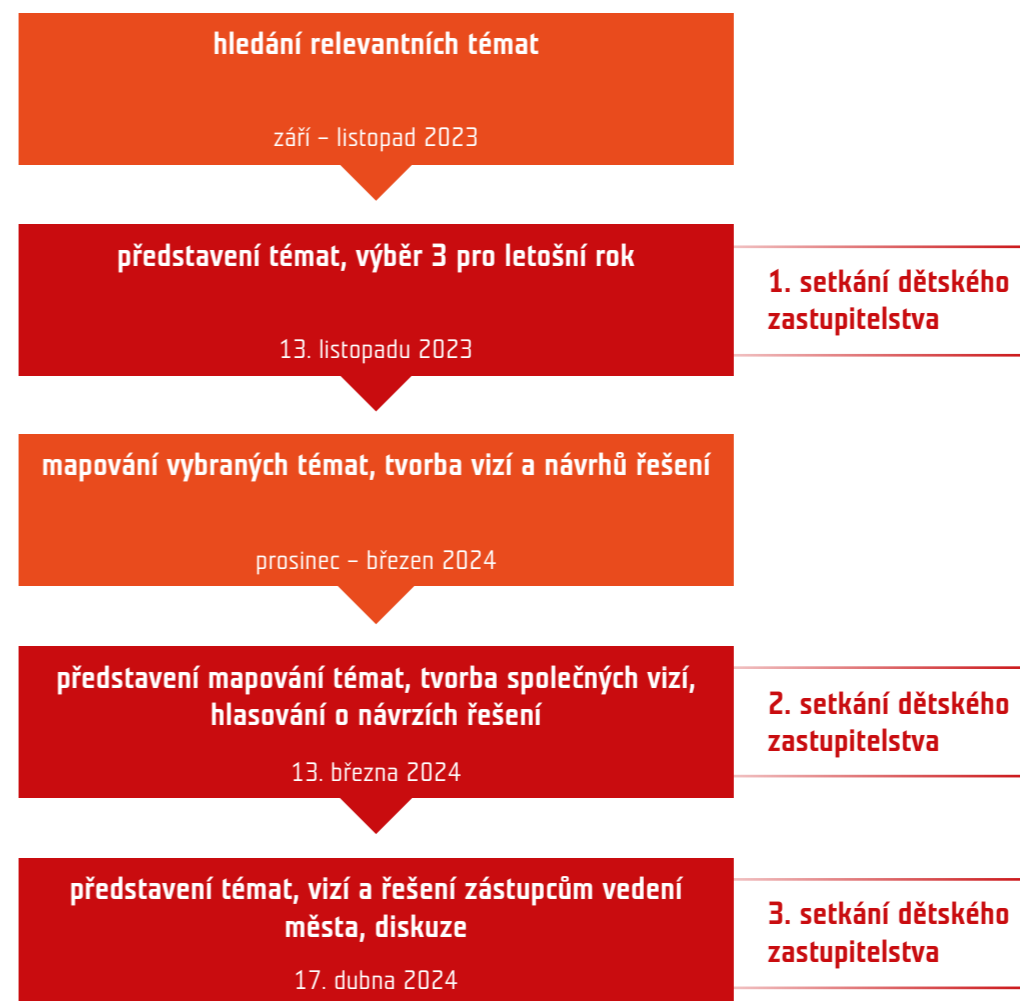
Soupis výstupů, vyhodnocení dopadů a výhledy do budoucna

květen – červen 2024

Přehled hlavních závěrů: Výstupy práce mladých zastupitelek a zastupitelů a stanoviska politické reprezentace a úřednictva projektový tým shromáždil do výstupní zprávy s názvem: Dětské zastupitelstvo města Jihlavy: zjištění a návrhy mladých zastupitelů a vyjádření vedení města a odborů. Tento výstup byl rozeslán všem zúčastněným a veřejnosti je k dispozici na webových stránkách města **Probereme Ji**

Vyhodnocení a uzavření pilotního projektu: Závěrečnou zprávu projektu, která shrnuje koncepci a dopady pilotního ročníku DZ realizovanou ve školním roce 2023/2024, právě držíte v rukou. Před uzavřením projektu by mělo dojít k představení hlavních poznatků a klíčových doporučení vedení města a dotčeným úředníkům a úřednicím. Závěrečná zpráva bude nasdílena všem účastníkům a účastnicím projektu, bude zveřejněna na webových stránkách města a rozeslána aktérům působícím na poli občanského vzdělávání a v oblasti participace mladých lidí.

Pro rychlé zorientování v projektu poslouží následující schéma, které ukazuje provázanost práce mladých zastupitelů a zastupitelek napříč celým pilotním ročníkem:

⁶ Materiály jsou k nahlédnutí v přílohách č. 3, 4 a 5.

⁷ Stručný scénář setkání je nahlédnutí v příloze č. 7.

⁸ Instrukce pro přípravu prezentací jsou k nahlédnutí v příloze č. 6.

Míra zapojení žactva dle žebříku participace mladých⁹

Stupeň participace	8.	Nápad přichází od dětí, děti vtáhnou do rozhodování i dospělé.
	7.	Nápad dětí a jejich vlastní realizace.
	6.	Nápad od dospělého, spolurozhodují děti.
	5.	Děti jsou informovány a radí.
	4.	Děti jsou instruovány a informovány.
Neparticipace	3.	Symbolická (falešná) účast.
	2.	Děti jako dekorace.
	1.	Manipulace.

Jak moc byli mladí zastupitelé a zastupitelky do procesu zapojeni?

Pro analýzu míry participace využíváme následujícího žebříčku:

Vznik DZ a podoba jeho koncepce – stupeň 4-5

(žactvo je prováděno procesem, který připravila radnice; poskytuje zpětnou vazbu na proces)

Návrh a výběr témat ke zkoumání – stupeň 6-8

(v závislosti na rozhodnutí koordinátorky a zvolené metodě)

Proces mapování vybraných témat, formulace vize, návrhů opatření a přípravy prezentací – stupeň 6-8

(v závislosti na rozhodnutí koordinátorky a zvolené metodě)

Žakovské prezentace na setkáních DZ – stupeň 7-8

(realizuje žactvo)

Diskuze o tématech a opatřeních na setkáních DZ – stupeň 4-8

(obsah diskuzí na prvním a druhém setkání přináší žactvo za facilitace řešitelského týmu; diskuze na třetím setkání primárně v rukou zástupců města, kteří především informují; žáci radí)

Jaké kapacity a kompetence byly pro vývoj a realizaci DZ potřeba?

Pro nastavování budoucích projektů podobných záměrů a formátu i pro pokračování jihlavského DZ je důležité představit, kolik času a jaké kompetence projekt od zúčastněných vyžadoval. Následuje proto přehled kompetencí, které by měly být v rámci řešitelského týmu přítomny pro úspěšnou realizaci. Pod ním najdete tabulku s podrobným přehledem časové náročnosti pro řešitelský tým a také koordinátorky a žactvo.

Jelikož se jedná o pilotní projekt, projektová práce zahrnovala kromě realizace i kompletní metodické nastavení a koordinaci všech fází, což vyžadovalo široké spektrum kompetencí v týmu. Ve všech činnostech bylo klíčové nejen realizovat dané úkoly, ale také sladit očekávání a cíle všech zúčastněných stran a budovat vzájemnou důvěru. Příprava a realizace proto vyžadovaly intenzivní vyjednávání a neustálou komunikaci, což se projevilo v celkové časové i finanční náročnosti.

Mezi klíčové kompetence, bez kterých by se úspěšná realizace neobešla, patří:

- **Metodické nastavování projektu jako celku i jeho dílčích fází, včetně setkání, na základě vyjednaných cílů:** Zásadní bylo důkladné promyšlení koncepce celku jako posloupných aktivit, včetně setkání DZ (struktury a průběhu) a jejich provázanost s předcházejícími přípravnými fázemi.
- **Facilitace a moderace:** V rámci setkání bylo zapotřebí zkušené moderátorky a facilitujících, kteří dokázali efektivně a asertivně řídit setkání a jednotlivé diskuze, hledět na dodržování časových dotací, vracet zúčastněné zpět k tématu a současně podpořit žactvo ve společné práci a diskuzi s politiky. (Minimální personální obsazení jsou čtyři lidé, ideální je však alespoň pět, z nichž alespoň tři by měli disponovat základními facilitačními dovednostmi.)
- **Logistická podpora:** Před setkáními bylo třeba sjednotit prezentace, zprovoznit dataprojektory, mikrofony a reproduktory, připravit flipcharty, zorganizovat uspořádání místnosti a na místě kontrolovat vyplňování prezenční listiny a tvorbu jmenovek.
- **Tvorba podpůrných metodických materiálů:** Pro úspěšnou realizaci setkání bylo třeba podpořit žactvo i koordinátorky metodickými materiály, které nabízejí podporu pro přípravu (výběr řešených témat, jejich zkoumání, tvorbu vizí, návrhů řešení a přípravu prezentací).¹⁰
- **Tvorba propagačních materiálů:** Před každým setkáním bylo třeba připravit zvací letáky a dále graficky zpracovat vytvořené materiály.
- **Zpracování a analýza výstupů:** Po každém setkání bylo třeba důkladně zpracovat a analyzovat výstupy, aby byly využitelné pro další fáze projektu. Na závěr projektu bylo nezbytné zpracovat závěrečnou výstupní zprávu pro předání lidem z vedení města.
- **Koordinace a projektový management:** Úspěšná realizace projektu vyžadovala pečlivou koordinaci všech aktivit a efektivní projektový management, aby byly splněny všechny termíny a cíle.
- **Informování, instruování a vyjednávání se zástupkyněmi a zástupci města:** Nezbytné bylo také proaktivní informování a vyjednávání s úřadem a zapojeným politickým vedením, aby byla zajištěna dostatečná podpora, součinnost a vyvážená zpětná vazba pro žakovskou práci.
- **Evaluace:** Součástí projektu byla průběžná i závěrečná evaluace, která umožnila zhodnotit úspěšnost a dopad jednotlivých aktivit a sepsat tuto zprávu.

Následuje přehled časové a finanční náročnosti. To zahrnuje i časově náročné vyjednávání cílů a koncepce celého projektu a také evaluaci a tvorbu této zprávy, kterou považujeme za nadstandardní.

Rozpis personální náročnosti			
Role	Kompetence	Časová dotace (v hod.)	Finance (v Kč)
Řešitelský tým			
Metodička procesu	- metodické nastavení procesu a setkání - tvorba podpůrných materiálů - podíl na zpracování a analýze výstupů - evaluace - podíl na tvorbě PR textů	105	52 500
	- facilitace a moderace (+ příprava)	25	30 000
Kordinátor, metodik	- koordinace - podíl na metodickém nastavení procesu a setkání - tvorba podpůrných a informačních materiálů - zpracování a analýza výstupů - evaluace - podíl na tvorbě PR textů	217	117 180
	- facilitace (+ příprava)	25	13 500
Kordinátorka a projektová managerka, metodička v rámci úřadu	- informování, instruování a vyjednávání s úřadem a politickým vedením - řešerše podpůrných materiálů pro zapojené - podíl na zpracování a analýze výstupů - evaluace - podíl na tvorbě PR textů	108	21 000
	- facilitace (+ příprava)	10	
Kordinátorka DZ	- řešerše podpůrných materiálů pro zapojené - facilitace - podíl na evaluaci - podíl na tvorbě PR textů	81	18 000
Garantka projektu	- komunikace s koordinátorkami školních parlamentů a politickým vedením	33	6 600
PR managerka	- tvorba pozvánek a grafická úprava materiálů - korektura, tvorba textů na web	25	8 400
CELKEM		616	267 180
Koordinátoři a žactvo ¹¹			
Kordinátorky a žactvo (vztažené na osobu)	- práce v rámci druhé fáze: (výběr zástupců a zástupkyň a řešených témat, příprava a účast na prvním setkání DZ)	3-6 + 5 (setkání)	
	- práce v rámci třetí fáze: (mapovací fáze, příprava a účast na druhém setkání DZ)	6-10 + 5 (setkání)	
	- práce v rámci čtvrté fáze: (příprava a účast na třetím setkání DZ)	1-2 + 3 (setkání)	

Hodnocení dopadu projektu

Poznámka k metodě sledování dopadu:

Pro účely sledování dopadu projektu byl zúčastněným (tedy koordinátorkám a žactvu) v závěru každé fáze (tedy vždy po společném setkání) rozeslán zpětnovazební dotazník. Po třetím závěrečném setkání vyplňovali dotazník také zástupci vedení města. Součástí programu každého setkání DZ byly také facilitované zpětnovazební diskuse s koordinátorkami. V závěru třetího setkání pak proběhla skupinová diskuse k reflexi žactva a koordinátorek. Sekce také čerpá z průběžných reflexí řešitelského týmu, které proběhly po skončení jednotlivých setkání DZ a v závěru projektu.

Klíčové dopady

Projekt dětského zastupitelstva měl významný pozitivní vliv na zapojené žactvo, koordinátorky i lidi z vedení města. Následující přehled shrnuje klíčové aspekty dopadu.

1. Pozitivní zkušenost a smysluplnost

„Super zkušenost, na kterou nezapomenu.“

Většina zapojených projekt vnímá kladně jako **zábavný a smysluplný**. Zúčastnění projekt hodnotí především jako **pozitivní příležitost pro mladé zapojit se do diskuse o současné podobě a budoucím směřování města**.

- 11 z 11 žáků a žákyň souhlasí, že je projekt bavil.
- 8 z 11 žáků a žákyň a 8 z 10 koordinátorek¹² vnímají vložený čas a energii jako smysluplné.
- Projekt byl v úvodní otevřené otázce nejčastěji hodnocen slovy „dobrá zkušenost“, „výborný pačín“ nebo „super“.
- 10 z 11 žáků a žákyň a 9 z 10 koordinátorek by projekt doporučilo dalším městům.

2. Vzdělávací aspekt

„Překvapilo mě, že věci, co se mi zdály, že vadí jenom mě, trápí i dalších 10 děček.“

„Strašně jsem se bál prezentovat a mám radost, že se to povedlo. Jsem hrdý, že se to povedlo nám všem.“

„Mě potěšilo, že jsme se dozvěděli vlastně ty plusy a mínusy našich návrhů a názory těch, kteří to realizují.“

Projekt poskytl žactvu **spektrum nových zkušeností, dovedností a znalostí**, které jsou cenné pro jejich budoucí život v demokratické společnosti.

- 10 z 10 koordinátorek souhlasí, že projekt zapojenému žactvu přinesl nové zkušenosti, dovednosti a znalosti.

Zapojení mladí získali přehled o **pohledech svých vrstevnic a vrstevníků na město** a získali **„zkušenost s politikou“**, jinými slovy nahlédli **„pod kapotu“ plánovacím, rozhodovacím a implementačním procesům města**. Tyto přínosy žactvo reflektuje vůbec nejčastěji.

- 10 z 11 žákyň a žáků souhlasí, že lépe rozumí, co je pro mladé v Jihlavě důležité.
- 9 z 11 žákyň a žáků souhlasí, že lépe rozumí, jak ve městě dochází ke změnám.

Současně měli mladí lidé příležitost vyzkoušet si **řešší vybraných témat** pomocí různorodých výzkumných metod, **promyslet a navrhnout konstruktivní opatření** a závěrem získali **zpětnou vazbu na své nápady**.

- 10 z 11 žáků a žákyň souhlasí, že ví lépe, jak získat o daném tématu informace.

Žactvo si také vyzkoušelo **týmovou práci**, procvičilo své **vyjadřovací a prezentovací schopnosti** na veřejnosti a učilo se **pracovat a obhajovat své názory pod tlakem**. Tento přínos zmiňují nejčastěji koordinátoři.

- 10 z 11 žákyň a žáků souhlasí, že umí lépe pracovat ve skupině a dojít ke společnému závěru.
- 11 z 11 žákyň a žáků souhlasí, že umí lépe prezentovat i v náročných situacích.

3. Účast na dění ve městě

„Bylo to super, konečně někdo naslouchá dětem.“

„Jsem hrozně rád za tu příležitost, že nás vyslechnou, že to není jen na dospělejch.“

„Výstupy projektu představují velmi cennou zpětnou vazbu pro vedení města.“

Projekt nabídl zapojenému žactvu **příležitost podílet se na diskuzích o podobě města s jeho současným politickým vedením**. Mladí lidé mohli otevřeně vyjádřit své názory a přispět k mapování a řešení celoměstských problémů. Skutečnost, že projekt mladým umožnil zapojení do „vážné diskuse dospělých“, je žactvem vůbec nejčastěji zmiňovaný přínos.

- 8 z 10 koordinátorek souhlasí, že žactvo dostalo reálnou příležitost sdílet své pohledy se zástupci a zástupkyněmi města.
- 9 z 11 žáků a žaček souhlasí, že mohli ovlivnit dění v Jihlavě.

Zúčastnění zástupci a zástupkyně města pak díky projektu získali **informace s nepopíratelnou vypovídající hodnotou o vnímání jihlavského života očima mladých lidí**. To umožnil výběr mladých zastupitelů a zastupitelky samotnými školními parlamenty a dále (na mnoha školách rozsáhlé) mapování vybraných témat mezi podobně mladými lidmi na jednotlivých školách, do něhož byli zapojeni i další žáci a žákyně. Zde je dobré připomenout, že řešená témata vzešla z diskuzí na jednotlivých školách, a vychází tedy z autentického vnímání potřeb žáků jihlavských základních škol.

Dopadem projektu je také **propojení různorodých skupin jihlavských obyvatel** napříč fyzickým prostorem města, generacemi a zaměstnáním a **snaha o budování vzájemného dialogu, porozumění a důvěry**.

4. Posilování sounáležitosti s městem

„Vybrané žáky to povzneslo.“

„Projekt vtahuje mládež do péče o věci veřejné.“

Projekt byl pro zapojené žactvo pozitivní zkušeností, která je **nabádala přemýšlet o městě, ve kterém žijí**, a posilovala v nich **pocit spoluzodpovědnosti za veřejné záležitosti**. To mimo jiné proto, že zapojené žákyně a žáci své školy zastupovali, a byli tak zodpovědní za důstojnou reprezentaci svých spolužáků a spolužaček a jejich potřeb. To je koordinátorkami vůbec nejčastěji zmiňovaný přínos. Projekt má tak u zapojených mladých lidí **potenciál prohloubit vztah k městu a podnítit zájem o veřejné dění a občanskou angažovanost**.

5. Propojování a poznávání zúčastněných

„Mohla jsem se seznámit s novými a i významnými lidmi.“

Projekt podpořil **seznamování mezi žactvem z jednotlivých škol**. Mladí zastupitelé a zastupitelky reportují, že se seznámili s dalšími podobně mladými lidmi a zjistili, jak se mají věci na jiných školách a jak odlišně fungují školní parlamenty.

– 11 z 11 žáků a žákyně souhlasí, že se seznámili se zástupci dalších parlamentů.

Projekt dále vytvořil řadu příležitostí pro **navázání kontaktů mezi koordinátorkami a propojení jednotlivých základních škol**, čímž podpořil možnosti budoucí meziškolní spolupráce. Koordinátorky pozitivně reflektují především vzájemné **předávání zkušeností a dobré praxe**.

– 8 z 10 koordinátorek souhlasí, že navázalo kontakty s dalšími koordinátorkami.

Hodnotným dopadem projektu je také propojení žactva a koordinátorek se zástupci politického vedení města. Původně spíše **abstraktní instituce jihlavské radnice se na setkáních DZ zosobňuje v konkrétních lidech** a i politické vedení se o pohledu mladých na město dozvídá z úst jednotlivých mladých lidí, čímž **postoje a návrhy mladých získávají lidský rozměr**.

Limity a výzvy projektu

Přestože projekt přinesl mnoho pozitivního, jeho konkrétní výsledná podoba má svá úskalí, limity a výzvy.

1. Absence předlohy a jasného zadání

Na úvod je třeba uvést, že myšlenka DZ na začátku **neměla jasně definovanou podobu realizace** a jen **vágně definované cíle**. S procesem designu koncepce projektu se tak nevyhnutelně pojila celá řada otázek a nejistot, které i přes důkladné úvodní promyšlení a vyjednávání s aktéry radnice nebylo všechny možné zodpovědět před realizací. Jelikož se jednalo o **pilotní projekt**, řešitelský tým neměl k dispozici žádnou „kuchařku“ a při vymýšlení koncepce vycházel ze svých mezioborových zkušeností z oblastí participace a demokratického vzdělávání, při zohlednění dosavadních zkušeností s realizací městských školních zastupitelstev/parlamentů v českém kontextu (na základě rešerše a rozhovorů s jejich realizátory a realizátorkami).

Začít od nuly také znamenalo, že se musel **nejprve zformovat řešitelský tým**. Na projektu spolu **spolupracovaly dva odbory a řada externistů a externistek**. Řešitelský tým byl tedy složen z lidí nejen **odlišných dovedností, ale i odlišných profesních a odborných zázemí**. To přineslo řadu významných benefitů i výzev. Především se první schůzky nesly v duchu **intenzivního vyjednávání o cílech projektu a minimálních podmínkách** (např. počet setkání, rozsah podpůrných materiálů nebo časová dotace na jednotlivá setkání DZ), bez kterých by projekt nemohl uspět.

S pilotním projektem se také pojí **pro úspěšnou realizaci klíčová důvěra**. Jelikož byl projekt a vzájemná spolupráce pro všechny zapojené novinkou, **vzájemná důvěra žactva, koordinátorek i politiků se budovala postupně** s tím, jak se zúčastnění postupně seznamovali s projektem, jeho cíli, procesem a prvními výsledky a také s řešitelským týmem i mezi sebou navzájem.

2. Vytížení koordinátorek školních parlamentů

Koordinátorky školních parlamentů jsou nepostradatelným článkem projektu, na jejichž činnosti a kompetencích byl řešitelský tým závislý. Byly to právě ony, kdo tlumočily instrukce řešitelského týmu žactvu a koordinovali přípravu v rámci jednotlivých škol. To vyžaduje **významné množství času a energie**. Současně jsou to lidé, kteří často **pracují na plný úvazek jako učitelky a učitelé** a už před započátkem projektu byli **zapojení do řady aktivit**. Integrovat práci do života školního parlamentu a dalších aktivit tak nebylo vždy jednoduché. Vzhledem k pilotní povaze projektu navíc nevěděli vždy dopředu, kolik práce bude zapojení vyžadovat, což mohlo způsobovat **stres**. Někteří se pak potýkali s nízkou podporou kolegů a kolegyně nebo proaktivitou zapojeného žactva. Jedna z nich tak projekt popsala jako „časově náročný“ a jiná dokonce jako „vyčerpávající“.

Je také třeba upozornit, že **koordinátorky se projektu účastnily povinně**. To na jednu stranu umožnilo participaci opravdu všech jihlavských škol a zvýšilo reprezentativitu výstupů, současně bylo ale třeba vynaložit úsilí na to, aby byly koordinátorky o projektu a jeho hodnotě přesvědčené a měly chuť a motivaci spolupracovat.

3. Omezená časová dotace

Výraznou limitací projektu byly **časové dotace pro jednotlivá setkání DZ** dané rozvrhem a dalšími povinnostmi žactva i koordinátorek, ale také limity ze strany OŠKT a vedení města. Na první dvě setkání byly vymezeny 4 hodiny 30 minut, na závěrečné setkání pak 90 minut. Důsledkem bylo **přesunutí jádra práce na půdu školních parlamentů**,

což vytvářelo **další nároky na vytížené koordinátorky**. Vzhledem k potřebě sdílet závěry a poznatky formou prezentací tak nevyhnutelně zbývalo **méně času na diskuzi a společnou práci na místě obecně**. To ostatně byla také **nejčastější výtkou zúčastněných**. Problém se projevil nejvýrazněji na třetím setkání, kde zbývalo **málo času na diskuzi a prostor pro vysvětlování širších souvislostí** chodu radnice, což u některých přispělo k pocitu, že žakovské návrhy jsou odmítány. **Rizikem je ztráta důvěry a nechuť do další práce**.

Limitem je také **harmonogram školního roku**, který nabízí **dvě zhruba dvouměsíční časová okna** mezi začátkem a koncem pololetí, během kterého lze vyhradit čas na práci pro DZ.

4. Otázka realizace žakovských návrhů

Přislíbem politického vedení na začátku projektu bylo, že si výsledky žakovské práce vyslechnou, povedou s nimi diskuzi a promyslí možnosti využití žakovských výstupů, včetně možnosti realizace konkrétních návrhů v závislosti na jejich podobě a souladu s rámcovými prioritami radnice. **Závazek k realizaci návrhů či předem danou alokaci finančních prostředků pro tento účel se řešitelskému týmu vyjednat nepodařilo**. To mimo jiné i proto, že nebyla dopředu jasná podoba návrhů mladých (míra detailu, ambice, realizovatelnost, či oblastí, do kterých budou směřovat). Řešitelský tým proto v přípravné fázi cíleně komunikoval tyto manitely koordinátorkám i žactvu a zdůrazňoval vzdělávací aspekt projektu. I přesto se v závěrečných reflexích **objevovalo mezi žactvem i koordinátorkami zklamání z přístupu zúčastněných politiků. To mohlo vycházet z očekávání, že některé z návrhů budou realizovány, či se budou proaktivně hledat konstruktivní kroky k alespoň částečným či kompromisním řešením**.

Zástupci města se na třetím setkání DZ snažili především **popsat širší souvislosti a poukázat na reálné limity řešení představených problémů**, které jsou v nejednom případě jihlavskými „evergreeny“. Tato osvěta měla ostatně být i jedním z cílů závěrečného setkání. Někteří tuto skutečnost ocenili a setkání popsali jako *„příležitost pochopit, jak město funguje“* nebo *„reálnou zkušenost s politikou“*. U jiných ale k vzájemnému pochopení zřejmě nedošlo. Nutno dodat, že situaci zhoršila **velmi limitovaná časová dotace**, která byla vůbec nejčastější výtkou závěrečného setkání od všech zúčastněných.

5. Orientace na kritiku a přejímání problematičtějšího rámování výzev

Záměrem řešitelského týmu bylo podpořit při práci žactva jejich schopnost formulovat pozitivní vizi a rozeznávat, co již ve městě funguje. V podpůrných materiálech proto řešitelský tým nabádal k rešerši dobré praxe z ostatních měst, k mapování nejen problémů, ale také dobře fungujících momentů a směřoval školy k ukotvení návrhů ve společné vizi ideálního města. I přes tuto (ve výsledku zřejmě nedostatečnou) podporu se **prosadila tendence vnímat a popisovat svět především skrze dysfunkce**. Žakovské prezentace se soustředily ve větší míře na **problematické aspekty řešených témat** a navrhovaná opatření byla především **návrhy, jak řešit existující problémy ve městě**.

Druhou výzvou spojenou s obsahem žakovských výstupů pak bylo **opakovaně se objevující nálepkování a návrhy problematičtější z lidskoprávního hlediska**. V diskuzích se opakovaně objevovala **zastřešující kategorie tzv. „nepřízpůsobivých“**, do nichž někteří **mladí vkládali jádro problému nedostatečného pocitu bezpečí** v jihlavském veřejném prostoru. Některá navrhovaná řešení pak směřovala k nezákonné kontrole, omezování, šikaně, či přímo odstranění „problematických“ jedinců z veřejného prostoru. V druhé fázi projektu (v kontextu brainstormingu a výběru témat) se řešitelský tým rozhodl reagovat snahou o přerámování tématu do roviny nenaplněné potřeby (pocit bezpečí). Když se tato tendence později ve třetí fázi objevila také v rovině návrhů řešení, na druhém setkání DZ byla ošetřena komentáři, kterými řešitelský tým dále usiloval o přerámování diskuze.

Pro budoucí realizace je třeba tyto problematičtější tendence adresovat ve vzdělávacím kontextu. To znamená především včas pojmenovat rizika a ve spolupráci s koordinátorkami hledat opatření, která je včas a ideálně mimo kontext setkání DZ ošetří.

Doporučení

Pro zajištění úspěchu projektu v budoucnu a inspiraci dalším obdobným projektům nabízíme sadu doporučení. Vychází jak ze silných stránek projektu, které byly zúčastněnými reflektovány pozitivně, tak z jeho limitů a ponaučení, která na základě zkušenosti z pilotního ročníku formuloval samotný řešitelský tým.

1. Důraz na vzájemnou důvěru

Nelze očekávat okamžitou **důvěru**. Je třeba ji postupně budovat zapojením všech zúčastněných od začátku do konce a napříč projektem usilovat o transparentní komunikaci a follow-up od vedení města na žákovské výstupy (viz doporučení č. 2).

2. Management očekávání a informovanost

Doporučujeme **od samého začátku jasně vysvětlovat celkovou podobu, cíle a limity projektu všem zúčastněným a neslibovat nereálné**. Smysl projektu spočívá jak v důrazu na idealismus v klíčových momentech projektu (společná tvorba žákovské vize ideálního města), tak zpřítomňování praktických limitů projektu (vzdělávání o podobách a praktických omezeních rozhodovacích a implementačních procesů města).

Současně je třeba **zajistit, aby žactvo dostalo zpětnou vazbu na svou práci**, a to jak **formální** (hodnocení kvality prezentací), tak především **obsahovou** (reakce na návrhy pro město). Je třeba ošetřit, aby u **každého žákovského návrhu bylo jasné, zda a jak se jím město zabývá, případně proč nikoliv**. Tento přístup je zásadní pro udržení důvěry zapojených v proces a jeho význam.

Z hlediska transparentnosti a dostupnosti výsledků DZ bude užitečná **webová platforma**, na které všichni zúčastnění i veřejnost najdou veškeré relevantní informace i po skončení projektu. Žactvo i další zúčastnění by měli dopředu vědět, že jejich výstupy budou veřejně přístupné a že budou zveřejňovány fotografie ze setkání.

3. Podpora koordinátorů školních parlamentů

Koordinátorky jsou klíčovými partnery při realizaci projektu a potřebují výraznou podporu. To znamená především **včasné zasílání stručných, srozumitelných a přehledných podkladů** a nabídka **metodické podpory** (např. jak navýšit míru participace, případně jak ošetřit problematiku tendence).

Koordinátorky by měly **na začátku školního roku vědět, jak bude vypadat celý projekt**, aby mohly svou práci řádně rozplánovat a integrovat ji do života školy, školního parlamentu a jejich aktivit. Dále potřebují dostatek času na přípravu (v případě obdového formátu minimálně dva měsíce).

Žadoucí je také **komunikovat ředitelům a ředitelkám škol i zřizovateli, jaký objem práce do realizace DZ plyne ze strany koordinátorek** (ale také žactva). Je to nutný předpoklad pro řádné ohodnocení a ocenění jejich práce.

Ideální časové úseky pro přípravu:

Při výběru časových úseků pro přípravu je dobré **brát ohled na další program školy**. Ideální je vyhnout se prázdninám, začátkům pololetí a také obdobím před uzavíráním klasifikace na závěr semestrů. Dle zpětné vazby koordinátorek je nejlepší směřovat přípravou fázi do:

1. října (respektive konce září) a listopadu (respektive začátku prosince)
2. února a března

4. Kvalitní příprava a facilitace setkání

Setkání DZ je třeba důkladně připravit, včetně **scénáře, časového rozvržení** a důkladného **informování zúčastněných o cílech a očekáváních o jejich zapojení**. Při přípravě harmonogramu je třeba **myslet na hospodaření s únavou a pozorností**, především doplnit **pravidelné přestávky a občerstvení** – všichni prezentující si zaslouží stejnou míru pozornosti a zpětné vazby. Zároveň je žádoucí v programu **vyčlenit co největší prostor na aktivní zapojení všech zúčastněných a společnou diskuzi**. Čím více času se na společná setkání mladých zastupitelů a zastupitelek podaří vyčlenit, tím lépe.

Neméně důležitá je **asertivní moderace a dodržování harmonogramu**. Tolik oceňovaná společná práce z logiky věci přichází až po sdílení a jakékoliv zdržení tak znamená především méně času na diskuzi. Jelikož se žactvo zpočátku zpravidla ostýchá, je třeba **zajistit kvalitní facilitaci**, především pak pokud se jedná o diskuzi se zástupci města.

Řešitelský tým by také **neměl opomenout možné speciální potřeby zúčastněných**, ať už se týkají potíží se zrakem, sluchem, pohybem nebo stravováním. Jednoduchým řešením je zeptat se předem koordinátorek.

5. Moderované zapojení politické reprezentace a městských odborů

Politické vedení města by mělo být zapojeno od samého začátku i na setkáních DZ – jejich zapojení projekt pozvedá a dodává mu patřičnou vážnost. Současně je však zásadní, aby byli **zapojená politická reprezentace a i úřednictvo zavčas, srozumitelně a asertivně informováni o cílech a průběhu setkání, své roli v něm a jejich očekávaném zapojení**, aby nebyl narušen připravený program.

Důležité je také explicitně **žádat vybalancovaný přístup ke zpětné vazbě**, tedy aby dospělí poukazovali nejen na praktické limity žákovských nápadů, ale také ocenili jejich snahu a výsledky a konstruktivně hledali realizovatelné projekty či kroky, které mohou směřování města přiblížit potřebám mladých.

Je také dobré **připravit zapojené žactvo na mocenskou dynamiku a vyjednávání**. To se může stát součástí procesu především pokud se projekt podaří a zúčastnění budou chtít získat politické body. Je důležité pamatovat, že lidé z radnice nemusí být zvyklí pracovat s mladými lidmi. Důležitá je proto **závěrečná facilitovaná reflexe zapojených mladých**, která může poskytnout prostor **pojmenovat, co se dělo, odventilovat náročné emoce a ošetřit případná zranění**. Reflexe může mít i vzdělávací potenciál (např. rozklíčování dynamiky mezi radniční koalicí a opozicí).

6. Název projektu

V průběhu práce reflektoval řešitelský tým, ale i někteří ze zapojených potíže se stávajícím názvem projektu. Pokud je cílem vytvořit podmínky pro rovnocennou diskusi mezi mladými a dospělými občany města, pak „dětské“ zastupitelstvo není ideální, jelikož **ubírá zapojenému žactvu a jejich nápadům na patřičné vážnosti**. Alternativním názvem by mohlo být neutrálnější „**Zastupitelstvo mladých**“.

Doporučení pro další pokračování projektu

Výše zmíněná doporučení jsou relevantní jak pro nově vznikající projekty, tak pro možný návazný formát jihlavského Dětského zastupitelstva v budoucnu. Pro řešitelský tým, který bude navazovat na pilotní projekt, však nabízíme ještě několik dodatečných podnětů:

1. Zavést systém pro informování o vývoji

Pro udržení dlouhodobé důvěry a zájmu o projekt je žádoucí zavést **systém pro informování**, díky kterému se – minimálně zapojené a v ideálním stavu také nezapojené – žactvo a širší veřejnost dozví, **jak jsou jejich návrhy, případně jiné výstupy, zohledňovány či naplňovány** (nebo také nenaplňovány a proč). Jinými slovy je žádoucí klást důraz na **oboustrannou komunikaci a vzájemnou odpovědnost** nejen od škol směrem k městu, ale také **od města směrem ke školám**.

Nabízíme tři možnosti, které řadíme od nižší k vyšší míře náročnosti a současně potenciálu pro generování vzájemné důvěry a budoucí spolupráce:

- A) Pravidelný newsletter či hromadný e-mail žactvu (nezapojuje širší veřejnost).
- B) Pravidelná aktualizace dedikovaných webových stránek (či stránek webu města) doprovázená hromadným e-mailem žactvu.
- C) Pravidelná aktualizace webu doplněná o otevřené informační setkání s navazující diskuzí.

2. Přejít k realizaci návrhů

Pilotní ročník nabídl extenzivní mapování života ve městě z pohledu mladých – bylo pokryté široké spektrum témat, které mezi žactvem základních škol rezonuje. Nyní se nabízí **navázat realizací některých z představených návrhů či opatření**.

Tato cesta by si vyžádala **více společné projektové práce**, po které řada zúčastněných volala. Projekt by tím navíc získal „reálný výstup“, který dle některých chyběl. **Zhmotnění žákovských nápadů má také výrazný potenciál dodat projektu na smysluplnosti a pomoci zajistit dlouhodobý zájem žactva i koordinátorek**.

Existuje řada přístupů, které lze dělit dle toho, kdo je realizuje, a způsobu zapojení škol a žactva:

- A) **Realizuje město:** Opatření realizuje radnice a žactvo je informováno nebo aktivněji zapojeno do sledování návazných procesů (je např. propojeno s úřednictvem a sleduje postup realizace, mluví se zapojenými aktéry apod.), čímž se dozvídá a vzdělává o rozhodovacích a implementačních procesech.

- B) **Společná realizace:** Vybraný projekt či projekty realizuje město, dotčené instituce a školy ve společné koordinaci a v rámci smysluplné dělby práce (např. opatření realizuje dopravní podnik a do realizace osvětových aktivit směrem k veřejnosti jsou zapojeny školy).
- C) **Realizují koordinovaně školy:** Školy v rámci DZ společně realizují vybraný projekt nebo opatření za podpory města.
- D) **Realizují samostatně školy:** Každá škola si vybírá projekt, který realizuje (proces může být završen např. společným veletrhem pro veřejnost).

3. Zapojit zúčastněné do koncepce projektu

Ať už bude mít navazující podoba projektu jakoukoliv podobu, doporučujeme do její přípravy **zapojit klíčové aktéry**, především koordinátorky, které celým pilotním procesem prošly a mají řadu praktických podnětů, ze kterých je možné vycházet, mají vhled do fungování škol a patrně budou i nadále v roli kontaktních osob mezi školou a radnicí.

Nabízí se:

- A) Rozeslání formuláře pro sběr nápadů od koordinátorek.
- B) Zorganizování plánovacího workshopu pro koordinátorky, případně i zapojené žactvo.

Přílohy

V příloze naleznete řadu podkladů, které budou užitečné především pro budoucí řešitelské týmy pracující na projektech podobného rázu.

Konkrétně můžete nahlédnout do:

- 1) **Kritéria pro výběr témat**, které řešitelský tým zaslal koordinátorům na začátku 2. fáze.
- 2) **Instrukce pro přípravu prezentací**, které dostalo žactvo během přípravy na první setkání.
- 3) **Metodické materiály**, které sloužily jako podklad pro přípravnou práci v 2. fázi projektu.
- 4) **Metodické materiály** za stejným účelem ve větším detailu (mapování).
- 5) **Metodické materiály** za stejným účelem ve větším detailu (tvorba vize a návrhů řešení).
- 6) **Instrukce pro přípravu prezentací**, které žactvo dostalo během přípravy na druhé setkání.
- 7) **Scénář druhého setkání**, stručně popisující rozložení jednotlivých aktivit.

Kritéria pro hledání témat dětského zastupitelstva 2023/24

Společně s vašimi spolužáky se prosím zamyslete nad tématy, o kterých byste rádi mluvili na letošním pilotním dětském zastupitelstvu.

Cílem je společně dojít k 1 až 3 tématům, která považujete za důležitá a která mezi vámi a vašimi spolužáky rezonují. O tématech budete diskutovat s vašimi vrstevníky z ostatních školních parlamentů a později pak o nich mluvit i se zástupci vedení města.

Níže najdete tři kritéria, která by vám měly pomoci možná témata společně promýšlet. Neberte je jako příkazy, ale spíše jako inspirace pro vaše společné myšlení a diskusi.

Hledáme témata, která:

Se týkají Jihlavy

- Pokuste se přemýšlet nejen o situaci vaší školy a jejího okolí, ale hledejte témata, která mají všechny školy společné, která se týkají celého města.

Se týkají všech žáků

- Hledejte takové problémy, které se týkají potřeb všech – žáků vyššího i nižšího stupně, chlapců i dívek, a také žáků se specifickými potřebami.

Jsou řešitelná

- Zaměřte se na témata, která lze konkrétně popsat a na návrhy řešení, které je možné opravdu realizovat – ať už ve spolupráci s vedením škol nebo města.

Řada nápadů pro inspiraci:

Spolu s koordinátory školních parlamentů jsme se zamysleli nad možnými tematickými okruhy. Níže najdete řadu nápadů, které z těchto diskuzí vzešly. Můžete je využít jako inspiraci nebo startovní bod. Zároveň se ale nebojte přemýšlet neotřele a přicházet s vlastními nápady.

- Možnosti trávení volného času ve městě
- Mobilita a bezpečnost v okolí škol
- Možnosti sportovního vyžití
- Kvalita a čistota veřejného prostoru v okolí škol
- MHD, její kvalita a dostupnost

Těšíme se na vaše nápady jak zlepšit Jihlavu!

Detailní pokyny pro přípravu prezentace

Doufáme, že vaše úvodní diskuze o tématech pro blížící se dětské zastupitelstvo byly inspirativní. Věříme, že zazněla spousta zajímavých nápadů a moc se těšíme, až o nich uslyšíme.

Je čas začít pracovat prezentaci, ve které nám ukážete, k čemu jste společně došli.

Preferovaná aplikace

Prezentaci si prosím připravte nejlépe v prostředí Power Point, případně Google Slides, Keynote či jiné podobné prezentační aplikaci.

Obsah prezentace

Prezentace má 2 hlavní cíle:

- 1) představit váš parlament
- 2) představit vaše téma(ta)

1) Škola a parlament

Na začátek představte vaši školu a Váš školní parlament. Konkrétně nás zajímá:

- a) Představte vaši školu a řekněte nám, čím se podle vás vyznačuje.
- b) Jak funguje váš parlament, kdo je jeho součástí a o čem typicky jednáte?
- c) K jakým zajímavým rozhodnutím jsme v posledních měsících dospěli?

Na představení vaší školy a parlamentu využijte **maximálně 2 slidy**. Bylo by skvělé doplnit **fotku se všemi členy parlamentu** a dále **fotku budovy školy**.

2) Témata

Po úvodních slovech o parlamentu vás poprosíme o představení témat, ke kterým jste společně došli. O každém řekněte:

- a) O co se jedná a proč je téma důležité řešit?
(zamyslete se, jak problém zažíváte, jaké má dopady nebo kde ho kolem sebe vidíte)
- b) Jakým způsobem se týká celého města?
- c) Jakých lidí se dotýká? Jak konkrétně?

Na představení každého tématu použijte **maximálně 3 slidy**. Neváhejte prezentaci doplnit **ilustračními fotkami či ilustracemi**. Zkuste se také zamyslet nad strategiemi, jak do vašeho tématu co nejlépe vtáhnout diváky.

Časový limit

Na prezentaci máte 7, maximálně 8 minut. **Rozdělte si čas tak, abyste stihli vše, co chcete říct**. Zkuste představit vaši školu a parlament maximálně ve 2 minutách, aby vám zbyla většina času na vybraná témata. Během prezentací vám s časem pomůžeme a budeme vám průběžně ukazovat, kolik času ještě zbývá.

Několik přátelských doporučení

Množství textu

Na slidech by mělo být co nejméně textu. **Volte jen ty nejdůležitější informace**. Text uspořádejte do odrážek a krátkých slovních spojení, nepišťte celé věty. Prezentujete vy, je proto důležité, aby diváci věnovali co nejvíce pozornosti vám, ne čtení vaší prezentace.

Pomocné materiály

Je v pořádku, pokud s sebou budete mít malý tahák s nejdůležitějšími informacemi. Snažte se ale prezentaci nečíst a **mluvit vlastními slovy**. Vaše publikum to ocení.

Týmová práce

Na prezentaci budete dva, **spojte své síly!** Prezentaci si rozdělte a vzájemně se podporujte.

Příprava

Abychom vše stihli, časový limit bude striktní. Je proto velmi důležité, abyste si prezentaci pořádně nacvičili a vše v klidu stihli. Hotovou **prezentaci si zkuste alespoň 2x vyzkoušet a změřte si čas**. Čím lépe budete prezentaci znát, tím budete také klidnější.

A jedna poznámka na závěr:

I když budou prezentovat jenom vaši zástupci, byli bychom rádi, aby na prezentaci pracoval celý parlament. Silně proto doporučujeme připravenou prezentaci nejprve odprezentovat ostatním členům parlamentu. Poproste je o zpětnou vazbu a zeptejte se jich, zda mají pocit, že je vaše prezentace věrně reprezentuje.

Držíme vám s přípravou palce a nezapomeňte se zhluboka nadechnout!

Instrukce pro přípravu do 2. kola

Je na čase začít se připravovat na 2. setkání Dětského zastupitelstva. Vyberte si jedno ze zvolených témat. Na něm budete až do příštího setkání pracovat. Hluběji ho prozkoumáte a pokusíte se přijít s návrhy na zlepšení. Cílem 2. setkání pak bude témata společně probrat a dojít ke konkrétním návrhům jak na to.

Tento dokument bude vaším průvodcem na této cestě. Neberte ho prosím jako seznam povinných úkolů, ale především jako inspiraci. Důležité je sledovat jednotlivé kroky a naplnit jejich cíle, ale jak přesně na to, je na vás. Vy znáte svou školu a časové možnosti nejlépe – zvažte proto, co dává smysl vám a dobře si rozvrhněte síly.

Nezapomeňte, že hlavním cílem je ukázat, jak vybrané téma vidíte, a zkusit vymyslet, jak udělat život v Jihlavě lepší pro všechny. Moc se na vaše zjištění a nápady těšíme.

Vaším úkolem bude:

- prozkoumat, jak vybrané téma vnímají Vaše spolužačky a spolužáci
- zasnít se a definovat vaši vizi ideálního stavu
- promyslet, jaké změny mohou přispět ke zlepšení stávající situace

Než začneme, zde je pár tipů, jak si ulehčit práci:

- **Spolupracujte:** Zapojte své kolegy a kolegyně z parlamentu a rozdělte si práci v týmu. Nebo se zeptejte vyučujících např. Občanské výchovy, jestli byste část aktivit mohli uskutečnit v jejich hodinách.
- **Budte kreativní:** Nebojte se hledat originální přístupy k práci. Fantazii se meze nekladou.
- **Plánujte dopředu:** Celkem budete mít 10 týdnů na to, abyste postupně prošli všemi kroky. Je proto dobré si práci rozplánovat a promyslet, kolik času věnujete kterému kroku.
- **Budte realističtí:** Kolik dáte do práce úsilí, je jen na vás. Bude skvělé, když zapojíte co nejvíce spolužáků. Zároveň je ale třeba balancovat vaše nadšení s množstvím času, který na práci máte. Pokud ho máte málo, naprosto postačí, když každému kroku věnujete jen jedno setkání.
- **Řekněte si o pomoc:** Jsme tu pro vás. Pokud si nebudete kdykoliv vědět rady, ozvěte se nám.

Práci jsme rozdělili do **5 kroků**:

Krok 1: Výběr tématu

Nejdřív si vyberte téma, kterému se chcete věnovat. Můžete o volbě diskutovat a poté hlasovat v rámci parlamentu nebo i udělat školní anketu. Hlavní ale je, aby vás téma zajímalo, bavilo a abyste věřili, že v něm existuje potenciál pro změnu k lepšímu. Je důležité, aby vás u něj napadaly nejen problémy, ale i inspirativní příklady, kde věci fungují. Vybrané téma nám pošlete **nejpozději do 15. ledna** (na e-mail XXX). Vybrat si můžete z následujících témat:

- 1) **Hromadná doprava a přesuny po městě**
- 2) **Aktivní trávení volného času, sport**
- 3) **Pocity bezpečí ve městě**

Krok 2: Zkoumání

Jakmile vyberete téma, bude třeba ho prozkoumat – tedy dobře popsat, **jak ho vy a vaši spolužáci zažíváte a jak na vás dopadá.** Bude skvělé, když se Vám podaří zeptat spolužáků napříč školou, ale není to nutné (a udělat to důkladně zabere čas). Zkoumejte vnímané problémy, ale nezapomínejte se také ptát, co a kde naopak funguje dobře. Můžete na to jít třeba přes diskuze nad mapou nebo krátké výlety po městě.

Krok 3: Tvorba vize

Až budete mít téma zmapované, bude čas snít. V užším kruhu se zamyslete, jak by za vás vypadal ideální stav a vytvoříte si svou vlastní vizi. **Co funguje dobře a může pro nás být inspirací? K čemu byste si přáli, aby Jihlava směřovala?**

Krok 4: Hledání řešení

V tomto kroku budete hledat způsoby, **jak situaci vylepšit a přinést pozitivní změnu. Která opatření nás přiblíží ideálnímu stavu?** Jakými příklady odjinud se Jihlava může inspirovat? Co byste udělali Vy? Čeká Vás vlastní promyšlení (brainstorming) i hledání pozitivních příkladů z jiných měst.

Krok 5: Příprava prezentace

Posledním krokem je **příprava prezentace** podobné té poslední. Jak jste postupovali? K čemu jste došli? Co jste si odnesli? Hotovou prezentaci nám pošlete **nejpozději do 7. 3. 2024** (na e-mail XXX).

Přejeme vám inspirativní a zábavné bádání!

Krok 2: Zkoumání

Je na čase začít se připravovat na 2. setkání Dětského zastupitelstva. Vyberte si jedno ze zvolených témat. Na něm budete až do příštího setkání pracovat. Hluběji ho prozkoumáte a pokusíte se přijít s návrhy na zlepšení. Cílem 2. setkání pak bude témata společně probrat a dojít ke konkrétním návrhům jak na to.

Měli byste mít hotové:

Máte za sebou krok 1: vybrali jste si 1 téma, kterým se budete zabývat.

Cílem kroku 2 je:

Vybrané téma společně prozkoumat. Zaměřte se na to, jak téma vnímáte vy a vaši spolužáci a jak na vás dopadá. Pokuste se hledat odpovědi především na následující otázky:

- *Jaká je vaše zkušenost s tématem? Jak ho zažíváte?*
- *Kde vnímáte problémy? Jak na vás dopadají?*
- *Co v této oblasti funguje dobře? Co vám to přináší?*
- *Jak byste si přáli, aby situace ve městě vypadala? Co by se mělo změnit?*

Jak postupovat:

Promyslete, kolik máte na práci prostoru a pročtete si seznam možných přístupů pro inspiraci níže. Zvažte, zda a jak moc zapojíte vaše spolužáky a spolužačky napříč školou. Nebo zůstanete jen u diskuze mezi členy parlamentu? Doporučujeme oslovit učitele např. Občanské výchovy a poprosit je, jestli by vám diskusi nepomohli uspořádat v hodině.

Minimalistická varianta: Pokud není času nazbyt, stačí se setkat s ostatními v parlamentu a uspořádat diskusi ve skupinkách.

Jak aktivitu uzavřít a jak může vypadat výsledek:

Potkejte se s týmem parlamentu a udělejte si závěrečné kolečko:

- **shrňte si hlavní poznatky a sepište je:** Na co jste přišli? Jaká jsou hlavní zjištění?
- **ohlédněte se za tím, co jste zažili:** Jaké to pro vás bylo? Co bylo náročné, zábavné, podnětné? Co se podařilo a co byste příště udělali jinak? Co jste se naučili?

Na konci kroku 2 byste měli vědět, jak téma vy a vaši spolužáci vnímáte a jak na vás působí. Sepište si na jedno místo to hlavní, co jste se při bádání dozvěděli, jaké to bylo a co jste si z něj odnesli. Budou se Vám také hodit ilustrativní fotky nebo kresby.

Jaké metody můžete využít:

Možností, jak ke zkoumání přistoupit, je celá řada. Konkrétní metoda nebo jejich kombinace je čistě na vás, vašem času a zájmu. Nabízíme vám dvě osvědčené možnosti:

A) Diskuze nad mapou

Vzpomínáte na diskuze na podzimním setkání? Vytiskněte si mapu města, připravte si otázky a sedněte si nad mapou okolo stolu se skupinou spolužáků. Do mapy postupně všichni vyznačte místa, která fungují, a ta, která ne. Jaké emoce ve vás vyvolávají? Zkuste mezi sebou jednotlivá místa srovnat. V čem jsou odlišná?

Diskuzi lze zvládnout i bez mapy. připravte si osnovu a udělejte se spolužáky rozhovor: Jak téma vnímají? Jaké s ním mají spojené zážitky? Co funguje, a co ne? Jak to na ně dopadá?

Několik tipů:

- Rozdělte se do skupinek po 5 až 10, aby se stihli všichni zapojit.
- Vytiskněte si dostatečně velkou mapu, alespoň ve formátu A3, lépe A2. Nejlepší je mapa barevná, na fotografickém podkladu a s popisky.
- Pečlivě zaznamenejte získané informace. Můžete použít lepíky v různých barvách a malé kartičky. Spolužáky pak poproste, aby své odpovědi psali na kartičky a propojili je s místy na mapě tím, že lepíky i karty označí stejnými čísly.
- Lepší odpovědi zpravidla získáte na otevřené otázky (tedy ty, které začínají slůvky "proč", "co", "jak" apod.).
- Doporučujeme si rozdělit role: jeden se ptá, druhý zapisuje.

B) Pozorování

Vyražte od stolů do terénu! Všimněte si, co se děje kolem vás a vaší školy nebo na místech, která jste označili při diskusi nad mapou. Jak vypadají jednotlivá sportoviště a kdo a jak je používá? Kde konkrétně chybí osvětlení? V jaké hodiny jezdí autobusy pozdě? Pozorování můžete spojit s cestou do nebo ze školy a pozvat i své kamarády a kamarádky.

Několik tipů:

- Pozorování můžete „okořenit“ rozhovory s kolemjdoucími a zeptat se jich, jak místo vnímají oni. Můžete jim říct, co si myslíte vy a společně to probrat.
- Zkuste se na důležitá místa podívat v různých časech a dnech. Objevují se zde odlišní lidé? Kdy místa fungují lépe, a kdy hůře?
- Nezapomeňte vše dokumentovat – psát si poznámky, fotit nebo kreslit.

Krok 2: Zkoumání

Žádné z následujících nápadů nejsou povinné. Je jen na vás, jak přesně se na společné setkání dětského zastupitelstva připravíte. Nabízíme vám ale řadu osvědčených přístupů, které můžete pro práci na krocích 3 a 4 využít.

Je na čase začít se připravovat na 2. setkání Dětského zastupitelstva. Vyberte si jedno ze zvolených témat. Na něm budete až do příštího setkání pracovat. Hluběji ho prozkoumáte a pokusíte se přijít s návrhy na zlepšení. Cílem 2. setkání pak bude témata společně probrat a dojít ke konkrétním návrhům jak na to.

Měli byste mít hotové:

Kroky 1 a 2: Vybrali jste a zmapovali Vaše téma. Máte dobrou představu o tom, jak ho vnímáte vy a vaši spolužáci. Sepsali jste si hlavní zjištění.

Cílem kroků 3, 4 je:

- Formulovat **společnou vizi ideálního stavu**.
- Vybrat **návrhy možných řešení** na zlepšení současného stavu.

Jak postupovat:

Tvorba vize

Dejte všem prostor se zasnít. Jak pro vás vypadá ideální stav? Inspirujte se příklady toho, co už v jste v rámci zkoumání zjistili, že funguje dobře. Poté své sny sdílejte a dojděte ke společné vizi. Tu si sepište.

Hledání řešení

Na základě vize se ponořte do společného brainstormingu možných řešení. Nápady kriticky zhodnoťte a vyberte ty nejlepší – třeba pomocí debaty a následně hlasování.

Jaké metody můžete využít:

Tvorba vize

A) Vedená vizualizace a formulace vize¹

Dejte žákům možnost se zasnít, a podpořte tak jejich představivost a vnitřní motivaci k hledání řešení. Připravte si tabuli nebo flipchart, psací pomůcky a samolepící lístečky a sedněte si do kruhu. Vyberte si moderátora, který představí aktivitu a provede ostatní vizualizací představ o ideálním stavu: Kde a jak v ideálním světě trávíte svůj volný čas? Jak se po městě přesunujete? Jak město vypadá? Jak se zde chovají ostatní? Jak se zde cítíte? Co již dnes funguje dobře a můžeme se tím inspirovat? Žákům můžete přečíst tento text (není součástí přílohy).

Poté přejděte ke společnému sdílení a dejte všem prostor sdílet nejdůležitější momenty ze své vizualizace. Ptejte se: Co jste při snění viděli? Co pro vás bylo důležité? Co vás překvapilo? Postřehy zapisujte na samolepící lístečky a ty lepte na tabuli do skupinek podle podobnosti.

Nakonec na základě vašich návrhů sepište společnou vizi v pár větách. Jak podle vás vypadá ideální stav? Můžete nechat žáky vizi sepsat ve skupinách nebo navrhnout znění a s žáky ověřit, že zahrnuje vše podstatné. Finální znění vize si sepište.

Několik tipů:

- Zvažte rozdělení žáků do menších skupinek po 5 až 10.
- Při vizualizaci můžete žáky vyzvat, aby zavřeli oči – podpoří to jejich individuální práci.

Hledání řešení

B) Brainstorming

Vytvořte tvůrčí atmosféru a pusťte se do společného hledání nápadů na zlepšení současného stavu. Hledejte nápady, které může podniknout vedení města i vy. Určete si moderátora, který dbá o zapojení všech a dokáže vést diskusi, při níž mluví jen jeden. Diskuze je o sdílení zajímavých nápadů, ne o kritice – cílem je být kreativní a vzájemně se inspirovat.

Několik tipů:

- Poproste žáky, aby před společným setkáním udělali krátkou rešerši dobrých přístupů z jiných měst. Ty mohou využít pro inspiraci.
- Každý nápad zapište na samostatný samolepící lísteček, které lepte např. na tabuli, kde na ně všichni uvidí.

C) Hodnocení a výběr nápadů

Po brainstormingu podrobte nápady kritickému pohledu. Zvolte si moderátora, který se skupiny postupně zeptá na následující otázky.

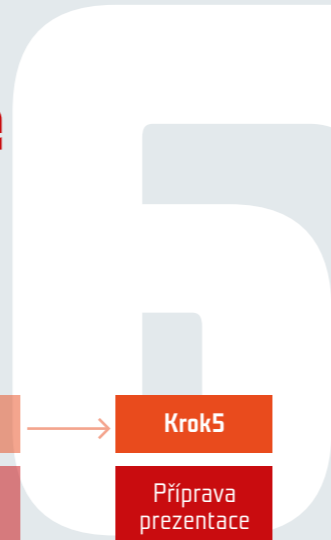
- Které nápady nabízí řešení pro celé město a všechny, kterých se dotýká?
- Které nápady přispívají k naplnění naší společné vize?
- Které nápady jsou opravdu realistické a realizovatelné?

Ty nápady, u kterých jste si odpověděli „ano“, si sepište pod sebe na tabuli. Ujistěte se, že máte návrhy řešení pro vedení města i vás samotné. Jednotlivá řešení mezi sebou diskutujte a srovnejte. Nakonec aktivitu zakončete hlasováním a vyberte 2 až 4 návrhy konkrétních řešení.

Několik tipů:

- Pro užší výběr nápadů využijte samolepících lístečků: na každém je jeden nápad, takže je můžete libovolně přesouvat a dávat do různých skupinek.
- Pro hlasování využijte hlasování pomocí více hlasů: napište vybrané nápady pod sebe na tabuli a každý si vezměte 3 lepíky. Každý nalepí lepíky k těm řešením, která se jim zdají nejlepší.

Krok 5: Příprava prezentace

Instrukce pro přípravu prezentace

Projděte si vše, co jste společně připravili a sepsali. Vytvořte prezentaci, která představí, jak jste postupovali a k čemu jste došli.

Obsah

V prezentaci nám představte vaši práci a výsledky, ke kterým jste došli. Prezentaci rozdělte podle jednotlivých kroků. U každého kroku nám:

- a) představte, jak jste postupovali,
- b) odpovězte na následující otázky:

Vybrané téma

Které téma jste zvolili?

Zkoumání

Jak téma vnímáte vy a vaši spolužáci?

Jak na vás dopadá?

Kde jsou největší problémy a kde to naopak funguje dobře?

Vaše vize

K čemu byste si přáli, aby Jihlava směřovala?

Návrhy řešení

K jakým řešením jste došli? Jak přispívají k naplnění vaší vize?

Délka

Stejně jako minule budete mít **7, maximálně 8 minut**, ale prezentace mohou být i kratší.

Několik tipů:

- Do prezentace dejte jen ty nejdůležitější informace – zbytek řekněte vy.
- Prezentaci si párkrát procvičte a zkuste mluvit vlastními slovy.
- Doplněte prezentaci ilustracemi nebo fotkami.

Prezentace nám prosím zašlete nejpozději do 7. 3. 2024 na e-mail XXX.

Scénář 2. setkání DZ

Cíle setkání:

- 1) prohloubit navázané kontakty mezi školami (žactvo i koordinátoři)
- 2) vzájemně představit práci na jednotlivých školách
- 3) dojít ke 3 společným vizím a 3 prioritizovaným návrhům řešení pro představení zástupcům vedení města

Personální náročnost:

- moderátorka
- 3 facilitátoři
- fotograf

Zúčastnění:

- 10x 2 zástupci a zástupkyně ZŠ
- 10x koordinátorka
- řešitelský tým
- političtí zástupci města

Pomůcky:

- prezenční listina, jmenovky, projektor, prezentace, 3 flipcharty, fixy, lepíky pro prioritizaci, vytištěný časový harmonogram, vytištěné pořadí prezentací

Čas	Aktivita	Popis
15	PŘIVÍTÁNÍ A ÚVOD	- přivítání, představení řešitelského týmu, garantů, proslovy - představení záměru dne a kontextualizace v rámci celého projektu - harmonogram
30	LEDOLAMKY / FEEDBACK	- icebreakerová aktivita pro žactvo - facilitovaná zpětnovazební diskuze a sdílení dobré praxe s koordinátorkami
60	PREZENTACE 1	- 6-7 prezentací (po každé prostor na 2-3 dotazy)
15	PŘESTÁVKA	- občerstvení, neformální interakce
30	PREZENTACE 2	- 3-4 prezentace (po každé prostor na 2-3 dotazy)
60	DISKUZE O TÉMATECH	(žactvo rozděleno ke 3 pracovním stolům dle řešených témat) - diskuze, zvyšování vzájemného porozumění - hledání společné vize (facilitátorka má připravené stavební kameny z žákovských prezentací) - tvorba společného seznamu návrhů řešení (facilitátorka má připravené stavební kameny z žákovských prezentací) - výběr dobrovolníků a dobrovolnic pro představení výstupů
15	PŘESTÁVKA	- občerstvení, neformální interakce
30	PRIORITIZACE NÁVRHŮ ŘEŠENÍ	- představení závěrů práce jednotlivých skupin (společná vize, seznam návrhů řešení) - prioritizace (každý dostává 4 lepíky pro každé téma)
15	ZÁVĚR	- Instrukce k přípravě prezentace na 3. setkání = semináři zástupitelů - Poděkování, rozloučení

